

Viešas laiškas
NEGALIMA TYLĖTI, KAI VIEŠAI SAKOMA NETIESA!
Vilnius
2018-01-11

Žemės ūkio ministrui Broniui Markauskui paskyrus naujai kadencijai vadovauti Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) E. Bėrontą, žiniasklaidoje jam pasipylė kaltinimai, pridodant žodį „galbūt“. Dėl viešai skelbiamos netiesos toliau tylėti negalime. Pasirinktas kooperatyvas „PienasLT“, o po to postringaujama apskritai.

Paramos kooperatyvui „PienasLT“ istorija ilga ir svarbi visiems žemdirbiams, ne tik ministrui B. Markauskui, kuris visuomet buvo labai aktyvus mūsų bendruomenės narys. Mes, žemdirbiai, visais būdais siekėme įkurti savo kooperatyvą. Žinoma, buvo grupių, kurioms toks kooperatyvas buvo kaip rakštis, tačiau žemdirbiai šio kooperatyvo labai laukė, nes nuo jo priklausė pieno supirkimo kaina. Žemdirbiai tapo savo žaliavos šeimininkais. Buvo sukurtos darbo grupės, kurios rūpinosi šio kooperatyvo kūrimu, tai buvo nelengvas darbas, bet mums nepaprastai svarbus. Tai buvo ne tik žemdirbių noras, bet ir reikalavimas tokį kooperatyvą įkurti. Mėgstame priekaištauti žemdirbiams, kad Lietuvoje nėra kooperacijos, o kai ji kuriama, tai vėl pradama kaltinti, kad kas nors negerai. Gal tam, kad kiti žemdirbiai išsigąstų ir toliau pasiliktų nuolankiais prašytojais? Mus labai stebina toks priekabių ieškojimas, žmonių veidmainiškumas. Žinoma, kurdami kooperatyvą, siekėme jam ir Europos Sąjungos paramos, ko siekia ne tik žemdirbiai. Tai visiškai teisėtas noras. Pirmoji ES paramos dalis buvo skirta dar ministru būnant Kaziui Starkevičiui, antroji – ministerijai vadovaujant Virginija Baltraičienei. Bet norint daryti bet kokias išvadas, reikia žinoti, kokia yra visų paramų skyrimo tvarka. Nei NMA vadovas, nei ministrai paramos neskirsto. Gavusi paraišką, NMA patikrina visus dokumentus, o visi projektai, pateikti NMA, vertinami vadovaujantis priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytais reikalavimais. Visi projektai yra vertinami „keturių akių“ principu, vadovaujantis paraiškų vertinimo procedūromis, t. y. paraišką įvertinus pirmam vertintojui, vertina antrasis vertintojas. Įvertintos paraiškos ataskaitą tvirtina NMA atitinkamo skyriaus vedėjas. Tuomet projektas su šia ataskaita teikiamas svarstyti Žemės ūkio ministerijos sudarytam Projektų atrankos komitetui, kurio nariai - įvairių institucijų ir žinybų atstovai (ne tik Žemės ūkio ministerijos pavaldumo). Projektų atrankos komitetas priima sprendimą dėl paramos skyrimo/neskyrimo. Būdamas kooperatyvo „PienasLT“ valdyboje B. Markauskas niekaip negalėjo numatyti, kad jo ir NMA vadovo keliai kada nors tiesiogiai susikirs. Kad jie gautų ES paramą, siekė ne tik kooperatyvo nariai, kas yra visiškai natūralu, bet juos palaikė ir su pieno gamyba nesusijusios organizacijos.

Kokia mūsų nuomonė dėl E. Bėronto palikimo vadovauti NMA? Mūsų supratimu, pati blogiausia ne tik šios, bet visų valdžių praktika – dirbtinė vadovų rotacija. Padirbo žmogus kelerius metus, įsigilino ne tik į nacionalinę, bet ir į ES teisinę bazę, suprato, perprato, kaip reikia dirbti, ir vėl ieškoma kito. Darbas NMA yra labai sudėtingas, reikalaujantis itin didelio įsigilinimo, ten tikrai didelė biurokratija (nes ten pinigai), sukurta pagal ES teisinę, todėl kiekvienam naujam atėjusiam

reikia ilgo laiko, kad pradėtų efektyviai dirbti. Mums visiems svarbu, kad NMA gerai dirbtų, kad bendradarbiautų su žemdirbiais, kad įsiklausytų į mūsų poreikius, kad skaidriai paprastintų lėšų panaudojimo tvarką, kad kuo platesniam žemdirbių ratui parama būtų prieinama. Mums nepaprastai svarbu, kad tokia institucija dirbtų išvien su žemdirbiais. Mes esame patenkinti šios institucijos darbu, labai vertiname darbų tęstinumą ir neabejojame, kad jis turi būti išsaugotas. Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programos įgyvendinimas jau yra įpusėjęs, todėl itin svarbu, kad šioje srityje nebūtų jokių pertraukų, jokių delsimų. Reikia ruošti naujam finansiniam laikotarpiui. Kiekvienam žemdirbiui labai svarbu paramą gauti laiku ir pagal labai aiškius reikalavimus. Lietuvos NMA visos ES mastu yra viena iš pirmaujančių, kaip taikanti naujausias technologijas, dirbanti pažangiai ir skaidriai. NMA pastabų neturi ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba OLAF. Mes esame patenkinti NMA ir jos vadovo darbu ir mus labai piktina, kad į reikalus kišamąsi visiškai neįsigilinus. Mes palaikome ir ministrą, mes palaikome ir kitų Žemės ūkio ministerijai pavaldžių įstaigų vadovus, kuriems baigiasi kadencijos laikas, nes jie dirba gerai. Bendradarbiauti su jais visais mums labai svarbu, dirbame skaidriai, viską darome apsitardami, vesdami derybas, aiškindamiesi ir suprasdami vieni kitus. Žinoma, tarp mūsų kyla aršių diskusijų, gindami savo interesus kartais mes kalbame ir gana piktai, tačiau jei mūsų argumentų yra klausoma, randame bendrą sutarimą. Viskas vyksta viešai, atvirai, mūsų renginiuose gali dalyvauti visi, kas tik nori, nieko nuo nieko neslepame. Tai labai svarbu, mes to laikomės, siekiame, kad ir kiti neskelbtų nepatikimos informacijos, nejuodintų žmonių, neturėdami tam jokių pagrįstų argumentų.

Tiek ministerijos, tiek NMA atžvilgiu skelbiama neteisinga informacija žiniasklaidoje užgavo ir mus, žemdirbių atstovus. Skaitytojai patys negali patikrinti informacijos, todėl dažnai patiki tuo, kas skelbiama viešai. Gyvename laisvoje, demokratiškoje šalyje, kur gali būti reiškiamos įvairios nuomonės, tačiau klaidinančią informaciją skelbti viešai yra tiesiog nusikalstama ir nepadoru. Todėl Seimo narių P. Urbšio, V. Gailiaus, Prezidentės patarėjo M. Lingio samprotavimai žiniasklaidoje, kad E. Bėronto paskyrimas antrai kadencijai „gali būti vertinamas kaip bandymas ištrinti ne tik savo (suprask – B. Markausko), bet ir kitų valstiečių pėdsakus teisėsaugos tiriamose milijoninių ES lėšų panaudojimo bylose“, kad jo „paskyrimas kelia daug klausimų dėl galimų ministro interesų agentūroje“, kad „buvo kalbama, esą šis postas buvo įvertintas 2 mln. litų sumai“, kad jam „dabar vis tiek teks įrodyti, kad jis nėra kupranugaris“, kad „tai tik patvirtina posakį, kad pinigai neturi kvapo ir politinės spalvos“ ir kt., švelniai tariant, atrodo neatsakingai ir yra su politiniu „kvapeliu“.

Lietuvos ūkininkų sąjungos
pirmininkas
Jonas Talmantas

Lietuvos grūdų augintojų asociacijos
pirmininkas
Aušrys Macijauskas

Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos
prezidentas
Petras Puskunigis

Lietuvos pieno gamintojų asociacijos
tarybos pirmininkas
Jonas Vilionis